

Examen HAVO
2010

tijdvak 1
maandag 31 mei
9.00 - 12.00 uur

Fries

tevens oud programma

Fries 1 en Fries 1,2

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 28 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 40 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer is aangegeven hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd.

Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Tekst 1 Geveltsjefrysk

- 1p 1 Wat is de funksje fan alinea 1?
A Alinea 1 jout de haadgedachte fan de tekst.
B Alinea 1 jout de konklúzje fan de tekst.
C Alinea 1 jout de oanlieding foar it skriuwen fan de tekst.
D Alinea 1 jout de probleemstelling fan de tekst.
- 1p 2 Wat is it ferbân tusken “In Fryske ... wearde wêze.” (r. 35-36) en “Dit wie ... foar Europa.” (r. 36-38)?
A ferlykjend
B konkludearjend
C opsomjend
D redenjouwend
- 1p 3 Jou yn eigen wurden oan wat it ferbân is tusken alinea 7 en alinea 8.
Brûk net mear as 10 wurden.
- 2p 4 Hokker arguminten fan minister Bot yn alinea 2 wurde yn alinea 7 werhelle?
- 1p 5 Hokker argumint fan minister Bot yn alinea 2 wurdt yn alinea 8 werhelle?
- 1p 6 Hokker argumint fan minister Bot brûkt de skriuwer sels yn alinea 10?
- 1p 7 Hokker oar argumint brûkt de skriuwer noch?
- Neffens de skriuwer fan de tekst binne de arguminten fan de foarstanners fan in Fryske oersetting gefoelsarguminten.
- 1p 8 Sitearje de sin dêr't dat út bliken docht.
- 2p 9 Wêrom kiest de skriuwer ‘Geveltsjefrysk’ as titel?
Brûk foar dyn antwurd net mear as 15 wurden.
- 1p 10 Mei hokker wurden kwalifisearje de foarstanners in Fryske oersetting fan teksten lykas it Europeesk ferdrach?
Brûk net mear as 5 wurden.

Tekst 2 Jong ûndernimme is gjin spultsje

- 1p 11 Wat is it ferbân tusken “Dit is ... leuk mear.” (r. 14) en “Wy binne ... net út.” (r. 14-17)?
A opsomjend
B redenjouwend
C tsjinstellend
D útlizzend

- 1p **12** Wêrnei ferwiist 'dêr' yn 'dêromhinne' (r. 30-31)?
A gaming
B in tv-programma
C in tv-programma oer gaming
- 2p **13** Watfoar oerienkomsten binne der tusken de dielnimmers oan gamingprogramma's op 'e televizje en sporters?
- 2p **14** Hokker mooglikheden hawwe de jonge ûndernimmers om oan jild te kommen? Helje it antwurd út alinea 4.
- 2p **15** Hokker fan ûndersteande sinnen kin it bêste tsjinje as gearfetting fan alinea 3?
A Alex Strooisma en Chamin Hardeman binne dwaande mei kompjûterspultsjes dy't mei in sport te krijen hawwe en dêr't in serieuze kultuer omhinne bestiet.
B Alex Strooisma en Chamin Hardeman wolle dat harren programma de Studio Sport fan de gamingwrâld wurdt, mar dan oanbean op in digitale stjoerder.
C Alex Strooisma en Chamin Hardeman wolle gaming en digitale televizje graach kombinearje.
D Alex Strooisma en Chamin Hardeman wolle in tv-programma meitsje oer gaming en dan foaral de wrâld dêromhinne, oanbean op in digitale stjoerder.
E Alex Strooisma en Chamin Hardeman wurkje selsstannich oan media-opdrachten.
- 1p **16** Wêrnei ferwiist 'it' yn r. 57?
A digitale televizje
B in programma oer gaming
C it lêste trajekt
D it pilotprogramma
- "Wy hienen ... stjoering hân," (r. 75-76)
- 1p **17** By hokker eardere alinea slút dat sitaat oan?
- 2p **18** Mei hokker problemen wrakselje Alex Strooisma en Chamin Hardeman neffens alinea 4?
Brûk yn totaal net mear as 20 wurden.
- 1p **19** Hokker kopke past it bêst by alinea 6?
A Bentley
B Kick
C Killing
D Skills
- 2p **20** Lis oan de hân fan alinea 7 út dat in neidiel ek in foardiel wêze kin.
Brûk net mear as 20 wurden.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

- De titel fan de tekst is in foarbyld fan wurdboarterij.
- 2p **21** Meitsje dat dúdlik.
Brûk net mear as 15 wurden.
- 1p **22** Ta watfoar tekstsoarte heart dizze tekst?
A riddenearring
B skôging
C útiensetting

Tekst 3 Tink yn kânsen, net yn bedrigings

- 1p **23** Hokker wurd yn alinea 1 soe as in tsjinstelling by de twa earste sinnen opfette wurde kinne?
- 1p **24** Friezen binne beskieden.
A Dat wurdt sjoen as in negative eigenskip.
B Dat wurdt sjoen as in negative eigenskip mei positive kanten.
C Dat wurdt sjoen as in positive eigenskip.
D Dat wurdt sjoen as in positive eigenskip mei negative kanten.
- 2p **25** Sitearje de kearnsin fan alinea 3.
- 2p **26** Wat binne de oarsaken fan de kwetsberens fan de Fryske ekonomy?
Brûk net mear as 15 wurden.
- Alinea 4 bestiet út twa parten.
- 2p **27** Mei hokker sin begjint it twadde part?
Motivearje dyn antwurd en brûk dêrby net mear as 10 wurden.
- 2p **28** Hokker krytyk hat Boelsma op it ûnderwiis?
Brûk net mear as 10 wurden.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.